

PLAN FÖR VERKSAMHET OCH EKONOMI 2022 SAMT PLAN FÖR EKONOMI 2023–2024

**KOMMUNALFÖRBUNDET
AVANCERAD STRÅLBEHANDLING**

Organisationsnummer 222000-2097

Innehåll

Inledning	3
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling	3
Förbundsordningen	4
KAS kliniska verksamhet	4
KAS vetenskapliga verksamhet	5
Hotel von Kraemer	5
KAS finansiering	6
Strategiska förutsättningar 2022	6
KAS uppdrag	7
Möjligheter	7
Risker	7
Kritiska framgångsfaktorer	8
Mål 2022	8
Fortsatt verksamhetsplanering 2021	8
Förslag till budgetram 2022	8
Förutsättningar	9

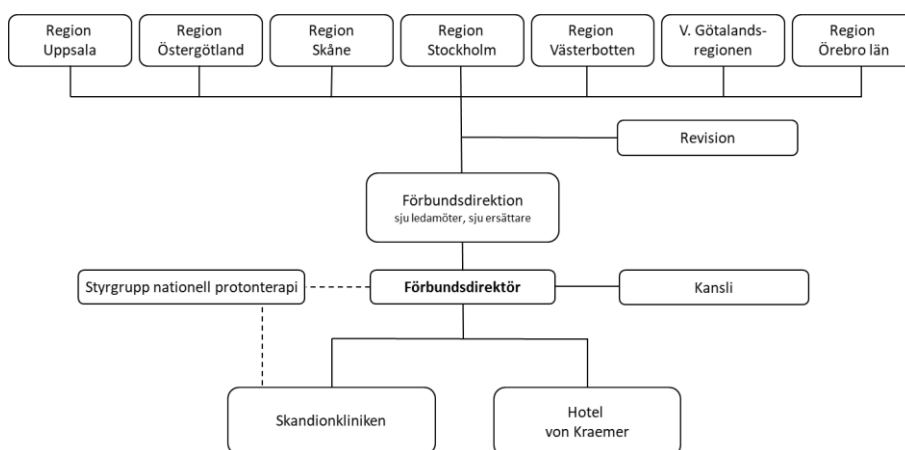
Inledning

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (KAS) bildades 2006 för att behandla tumörer med protonstrålning vid Skandionkliniken. Universitetsklinikerna förbereder och följer upp patienterna. Behandlingseffekterna utvärderas i vetenskapliga studier.

I fastigheten finns även Hotel von Kraemer som erbjuder patienter och anhöriga boende i samband med behandlingen. Utöver hotellverksamheten erbjuds restaurang och konferenslokaler.

Fastigheten ägs av Akademiska Hus. Den stod klar 2014. Hyresavtalet löper till 2039. Strålningsutrustningen installerades av det belgiska företaget IBA. Ett serviceavtal med IBA löper till april 2021. Hotellet öppnade 2014. De första patienterna behandlades 2015.

KAS medlemmar är de sju regioner som har universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region Östergötland samt Västra Götalandsregionen.

KAS styrs av en politiskt vald direktion som består av en ledamot och en ersättare från varje medlemsregion.

Styrgrupp Nationell Protonterapi är beslutsstöd till direktionen och Skandionkliniken ledning. Den ansvarar även för protonterapiprocessen. I styrgruppen ingår två ledamöter från varje medlemsregion.

Förbundsdirektören är KAS högsta tjänsteman. Internt har KAS en verksamhetschef som leder verksamheten vid Skandionkliniken och en hotellchef som leder Hotel von Kraemers verksamhet.

Förbundsordningen

Ett kommunalförbund är en organisation där flera regioner gått samman för att överlåta skötseln av en gemensam angelägenhet åt förbundet. De grundläggande reglerna för driften och styrningen av verksamheten finns i kommunallagen.

Av förbundsordningen framgår att KAS ska:

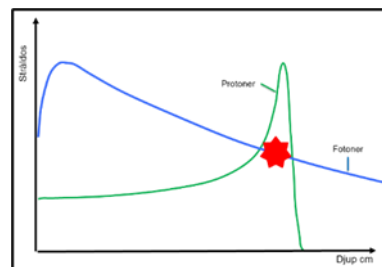
- Driva en anläggning för avancerad strålbehandling med protoner.
- Skapa förutsättningar för optimal behandling, samt utveckling och utvärdering av behandlingen, till gagn för patienterna.
- Säkerställa att protonstrålning är nationellt likvärdigt tillgänglig för alla patienter i Sverige oavsett bostadsort.
- I mån av kapacitet erbjuda utländska patienter vård.
- Bedriva verksamheten så att man nyttjar möjligheterna att utföra diagnostik, behandlingsplanering, del av behandling och eftervård inom varje sjukvårdsregion (delat ansvar och distribuerad kompetens).
- Säkerställa att möjligheterna till forskning och utveckling tillvaratas.
- Svara för annan verksamhet som har ett naturligt samband med driften av anläggningen.

KAS kliniska verksamhet

Protonstrålningens egenskaper

Protonstrålning och konventionell strålning med fotoner har likvärdig kapacitet att förstöra en tumör. Fotoner avger energi successivt vid passagen genom en kropp. Protoner avger energi mer fokuserat. Strålen kan styras så att maximal energi avges i den behandlade tumören.

Stråldosen till vävnaden runt en tumör blir lägre med protoner, vilket minskar risken för strålskador i den friska vävnaden.

Skandionklinikens utveckling

Skandionkliniken planerades för att behandla 1 000 patienter per år med sammanlagt 15 000 fraktioner (behandlingstillfällen). Kliniken har två behandlingsrum (gantryn) igång och ett tredje rum som kan utrustas om verksamheten expanderar

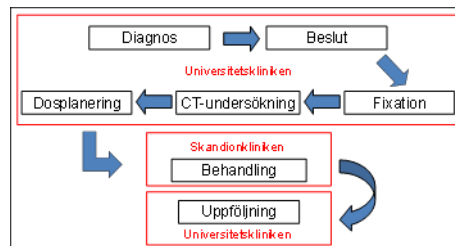
De första patienterna behandlades i augusti 2015. Den vanligaste behandlingsorsaken är tumörer i centrala nervsystemet. Under en period av ca sex veckor strålas patienterna med i genomsnitt ca 28 fraktioner.

2020 påbörjades behandling av 297 patienter, varav 266 svenska. 42 patienter var barn ≤ 18 år, varav 36 svenska. 8 215 fraktioner utfördes, varav 7 278 till svenska patienter. Styrgruppens bedömning är att kliniken 2025 kommer att behandla ca 375 svenska patienter med ca 9 500 fraktioner.

Universitetsklinikerna remitterar patienter i olika utsträckning. Orsaker till att inte fler remitteras är dels att strålbehandlingen med fotoner har utvecklats, dels att evidensen för protonstrålningens fördelar är begränsad, mer forskning behövs.

Distribuerat ansvar – distribuerad kompetens

Skandionkliniken tar inte emot egna patienter. Behandlingarna utförs på uppdrag av universitetsklinikerna. Förberedelser och uppföljning sker vid universitetsklinikerna. Regionerna, universitetssjukhusen och Skandionkliniken delar på ansvaret för, och utförandet av, verksamheten. Det kallas ”distribuerad kompetens”.

En läkare och två sjukhusfysiker från universitetsklinikerna tjänstgör veckovis vid Skandionkliniken enligt ett rotationsschema.

Europeiska centra

Enligt den internationella intresseorganisationen PTCOG (Particle Therapy Co-Operative Group) var 31 centra för protonstrålning i drift Europa i december 2020, varav 20 startat 2015 eller senare. Ytterligare elva planeras eller är under uppförande.

2019 startade ett centrum med tre gantryn (behandlingsrum) i Århus i Danmark. 2024 startar två centra i Norge med totalt fyra gantryn och option på ett femte.

KAS vetenskapliga verksamhet

Det distribuerade ansvaret och den distribuerade kompetensen är basen för KAS forskning om protonbehandling.

Målet var vid starten att $\geq 80\%$ av patienterna ska ingå i kliniska studier som utvärderar protonbehandlingens effekter. 2021 är målet reviderat till att inkludera ≥ 25 vuxna patienter i en klinisk vetenskaplig studie, vilket bedöms vara mer realistiskt.

2021 pågår fyra kliniska studier. Ytterligare två ligger i startgroparna.

2021 tillsätts ”tumörgrupper” som syftar till att utveckla kliniska behandlingsprotokoll och vetenskapliga studieprotokoll. KAS har tillsatt en forskningskoordinator på halvtid, samt två forskningssjuksköterskor på kvartstid. Försöksvis ges nya studier ett ekonomiskt stöd under uppstartfasen.

Hotel von Kraemer

Hotel von Kraemer erbjuder patienter och närstående boende under behandlingen vid Skandionkliniken. 2020 kom 2,5 % av gästerna från Skandionkliniken, de svarade för 25 % av gästnätterna.

Hotellet har 83 rum, en restaurang och lokaler för konferenser. Det öppnade 2014 och drevs inledningsvis av en privat entreprenör som gick i konkurs 2015. Det pågår en rättslig tvist mellan entreprenören och KAS. Hotellet drivs tills vidare i KAS regi.

Hotellet har ett avtal med Akademiska sjukhuset om ”vårdnära hotell”.

Hotellet vänder sig även till allmänheten. Restaurang- och konferensverksamheten har minskat påtagligt på grund av covid-19-pandemin. Timavlönade nyttjas för närvarande inte, vanligtvis utgör de halva personalstyrkan.

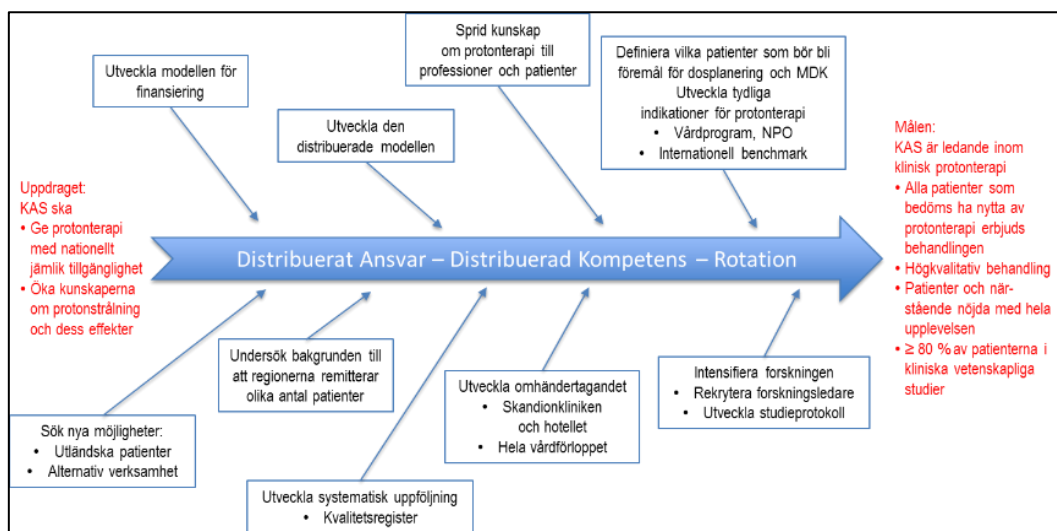
KAS finansiering

Inledningsvis finansierades 50 % av klinikens budgeterade kostnader med ett abonnemang fördelat mellan landets 21 regioner utifrån befolkningsstorlek. Resterande 50 % finansierades med en rörlig intäkt per utförd fraktion, kalkylerad utifrån målet 15 000 fraktioner per år. Priset har följt LPIK exkl. läkemedel, men är för övrigt oförändrat sedan den ekonomiska modellen fastställdes 2012.

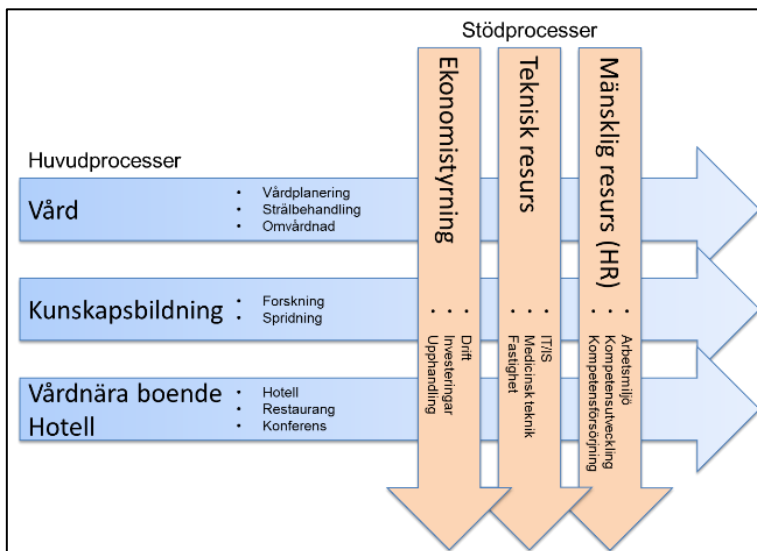
2015–2020 har antalet planerade fraktioner varje år överstigit utfallet, vilket har medfört ekonomiska underskott. 2018 höjdes regionernas abonnemangskostnader till 70 % av Skandionklinikens budgeterade kostnader.

Strategiska förutsättningar 2022

KAS direktion, styrgrupp och ledningsgrupp fastställde i januari 2020 en övergripande målbild illustrerad som ett ”fiskben”.

KAS ledningsgrupp definierade i juni 2019 övergripande processer.

KAS uppdrag

KAS ska:

- Ge protonterapi med nationellt jämlig tillgänglighet.
- Öka kunskaperna om protonstrålning och dess effekter.
- Erbjud patienterna boende under behandlingen vid Skandionkliniken.

Möjligheter

Tydligare indikationer säkerställer att rätt patienter erbjuds protonterapi.

Intensifierad forskning kan leda till att fler patienter behandlas vid Skandionkliniken och att Sverige återtar sin ställning inom klinisk och akademisk strålbehandling.

KAS nätverk för dialog och samarbete gagnar all strålbehandling i Sverige

En stark klinisk och akademisk verksamhet ökar möjligheterna att rekrytera patienter och medarbetare från andra länder.

Risker

Otydliga indikationer för dosplanering och protonterapi kan innebära att patienter som skulle ha nytta av protonstrålning går miste om behandlingen.

Utan stark forskning förblir det svårt att utveckla KAS verksamhet.

Om antalet patienter inte ökar kan det leda till att klinikens attraktionskraft avtar och till problem att kompetensförsörja Skandionkliniken.

Begränsat antal patienter försvårar för Hotel von Kraemer att lämna överskott till KAS.

Nya protonterapianläggningar i andra länder minskar underlaget för Skandionkliniken. En anläggning öppnade 2019 i Danmark. Två anläggningar öppnar 2024 i Norge.

Kritiska framgångsfaktorer

- Tydliga indikationer för dosplanering och för behandling med protoner har tagits fram.
- Den protonterapirelaterade forskningen har intensifierats, ny kunskap genereras och sprids.
- Det distribuerade ansvaret och den distribuerade kompetensen är utvärderade och åtgärder har vidtagits. Intressenterna anser att den fungerar väl.
- Den kliniska och den akademiska kompetensförsörjningen är säkerställd.
- Modellen för Skandionkliniken finansiering har utvecklats, ekonomin är i balans.
- KAS stödfunktioner har utvecklats och fungerar väl.

Mål 2022

2019-04-10 fastställde direktionen mål för en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

- Verksamheten ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet.
- Kommunalförbundet ska budgetera med överskott.
- Överskott ska användas för att återställa tidigare underskott, så att det egna kapitalet är återställt senast år 2027.

Verksamhetsmål

- Mål fastställs i verksamhetsplanen och rör perspektiven patient, process och verksamhet, forskning och utveckling, medarbetare samt ekonomi (finansiella mål).

Fortsatt verksamhetsplanering 2021

Enligt § 17 i KAS förbundsordning ska förbundsdirektionen fastställa budgeten senast vid augusti månads utgång året före budgetåret, eller senast vid september månads utgång om särskilda skäl föreligger. Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden.

Förbundet skall upprätta ett underlag till budget som senast den 31 mars tillställs förbundsmedlemmarna för godkännande av budgetramen.

Förutsättningarna för KAS verksamhet i månadsskiftet februari-mars 2021 är väsentligen desamma som i verksamhetsplan 2021, samt årsredovisning 2020.

KAS kommer under våren 2021 revidera de strategiska förutsättningarna samt formulera mål för 2022. Arbetssättet är jämförbart med den praxis som etablerades 2020.

Förslag till budgetram 2022

Skandionkliniken budgetram föreslås öka med 2,0 % till 2022 (LPIK är 2,1 %).

Se bilaga ”Budgetförslag 2022 samt plan för 2023–2024.

Förutsättningar

Abonnemangsinintäkterna är 70 % av Skandionklinikens fastställda kostnadsbudget. Fraktionsintäkterna är beräknade på 9 000 fraktioner 2022, vilket är oförändrat jämfört med 2021. Åren 2023 och 2024 är fraktionsintäkterna beräknade på 9 500 respektive 10 000 fraktioner.

Budgetposterna är uppräknade enligt LPIK med några undantag. Personalkostnaderna ökar med en undersköterska samt löneglidning. Serviceavtal och köpta tjänster har höjts extra med anledning av kommande ökade driftskostnader inom IT och medicinsk teknik. FoU-kostnader ökar på grund av det stöd KAS ger till ett projekt för kompetensförsörjningen av svensk strålbehandling. Finansiella kostnader har sänkts eftersom räntekostnaderna har blivit lägre efter amorteringen av obligationslånet som gjordes 2020.

Budgetförslag 2022 samt plan för 2023–2024

Bilaga

KAS/Skandionkliniken

	Fraktioner/år	9 000	9 500	10 000
(Alla belopp i tkr)	Fastställd	Förslag	Plan	Plan
	2021	2022	2023	2024
Intäkter				
<u>Abonnemang</u>	147 873	150 881	154 951	159 652
<u>Vårdintäkter</u>				
- Svenska fraktionsintäkter	52 010	53 104	57 396	62 109
- Externa vårdintäkter	11 558	11 801	12 755	13 802
<u>Finansiella intäkter</u>	-	-	-	-
Summa intäkter	211 441	215 786	225 102	235 563
Kostnader				
<u>Personal</u>	51 885	53 348	56 636	58 333
<u>Serviceavtal</u>				
- IBA	30 995	31 645	32 405	33 312
- Övriga avtal	4 367	5 800	5 939	6 105
<u>Köpta tjänster</u>	6 000	7 500	7 680	7 895
<u>Hyror</u>				
- Kliniken	41 275	42 142	43 153	44 361
- Lägenheter	698	713	730	751
<u>Drift fastighet</u>	9 615	9 817	10 052	10 334
<u>Förbrukningsinventarier/material</u>	1 892	1 932	1 978	2 034
<u>Försäkringar</u>	318	325	333	342
<u>FoU-verksamhet</u>	4 000	4 800	4 915	5 053
<u>Avskrivningar</u>	32 000	32 000	32 000	34 000
<u>Övriga kostnader / oförutsett</u>	2 000	2 000	2 000	2 000
<u>Finansiella kostnader</u>				
- Räntekostnad obligationslån	25 117	22 326	22 326	22 326
- Övriga finansiella kostnader	500	600	600	600
Summa kostnader	211 247	215 545	221 359	228 074
Resultat	194	241	3 743	7 489

Hotel von Kraemer

	2021	2022	2023	2024
Intäkter	27 292	24 119	25 210	26 411
Kostnader	-26 056	-24 317	-25 107	-25 926
Resultat	1 236	-198	103	485
Prognos ackumulerat resultat	-110 116	-110 073	-106 227	-98 253